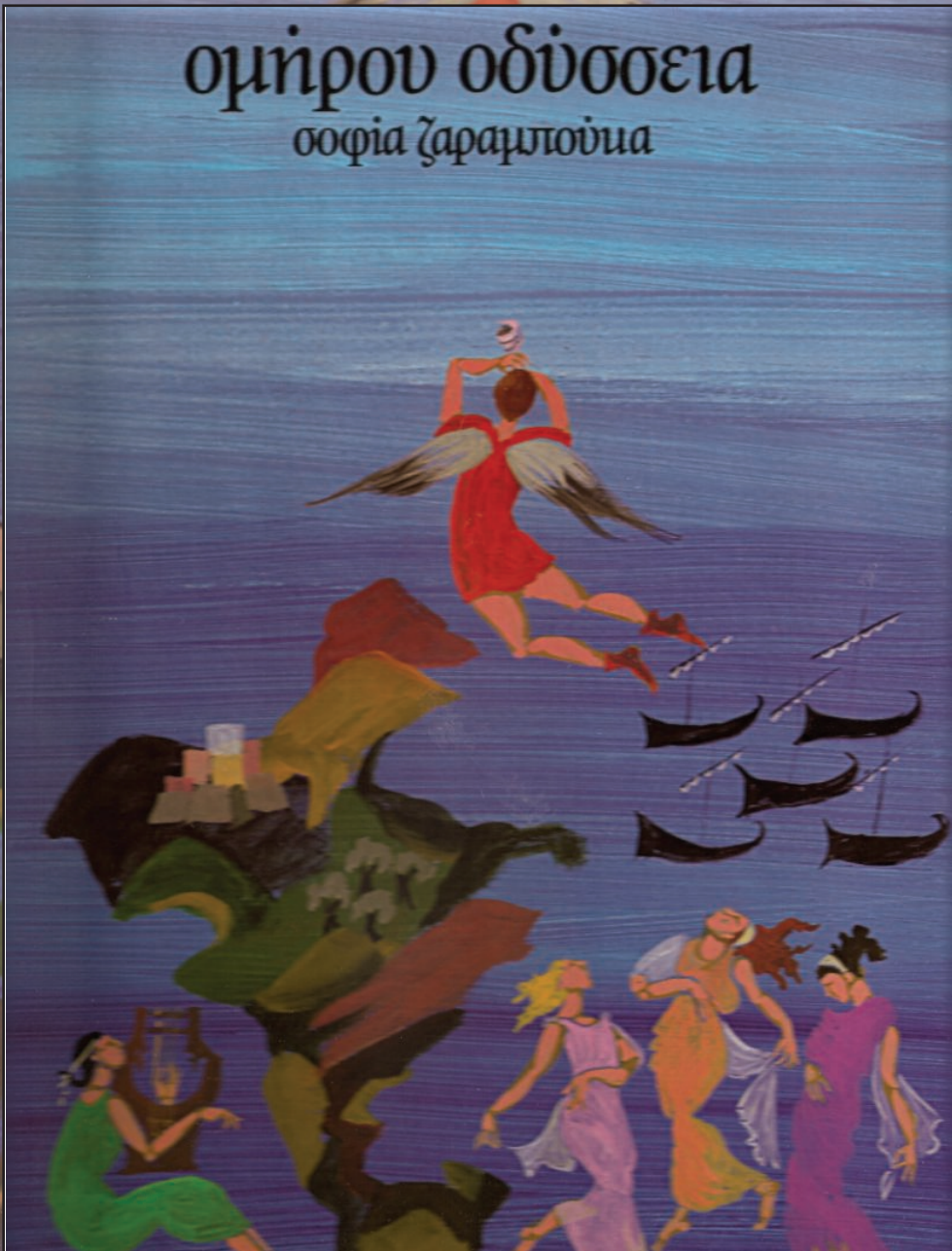

Διαβάζουμε ένα βιβλίο;

ομήρου οδύσσεια
σοφία ζαραμπούνα

Ο Όμηρος..... ένα πρόσωπο του μύθου

Η Ιλιάδα και η Οδύσσεια είναι δυο μεγάλα ποιήματα πολλών χιλιάδων στίχων.

Η Ιλιάδα έχει 15.500 στίχους περίπου και η Οδύσσεια 12.000.

Τα έπη του Ομήρου χωρίστηκαν σε 24 ραψωδίες, σε 24 κεφάλαια, ώστε να διαβάζονται πιο εύκολα ή, όπως έκαναν στα αρχαία χρόνια, να τα αποστηθίζουν και να τα απαγγέλλουν.

Βρείτε πληροφορίες για την καταγωγή του, για τα έργα του, για τους ραψωδούς, δηλαδή τους τραγουδιστές που τραγουδούσαν τα ποιήματά του.

Η Οδύσσεια αφηγείται το ταξίδι της επιστροφής του Οδυσσέα στην πατρίδα του, την Ιθάκη.

Από πού επέστρεψε ο Οδυσσέας; Γιατί είχε πάει στην Τροία;

Για να το θυμηθείτε δείτε προσεκτικά την εικόνα και σημειώστε τα ονόματα των προσώπων.

Γράψτε μια λεζάντα για την εικόνα.

.....
.....

..... το βασιλόπουλο της Τροίας

..... η βασίλισσα της Σπάρτης

..... ο βασιλιάς της Σπάρτης

..... ο βασιλιάς των Μυκηνών

..... ο νεαρός που φοράει πανοπλία

Διάγραμμα της πλοκής

Θυμηθείτε τις περιπέτειες που πέρασε ο Οδυσσέας και σκεφτείτε ποια ήταν κατά τη γνώμη σας η πιο σημαντική.

Βαθμολογείστε τις περιπέτειες από το 6 μέχρι το 1 (6 παίρνει η περιπέτεια που νομίζετε ότι είναι η πιο σημαντική και 1 η λιγότερο σημαντική).

6												
5												
4												
3												
2												
1												
	Κίκονες	Λωτοφάγοι	Κύκλωπας	Αίολος	Λαιστρυγόνες	Κίρκη	Άδης	Σειρήνες, Σκύλλα Χάρυβδη	Καλυψώ	νησί του Ήλιου	Φαίαικες	Ιθάκη

Τα πορτρέτα των ηρώων

Να σημειώσετε ποια επίθετα ταιριάζουν στο χαρακτήρα του κάθε ήρωα. Ψάξτε στο λεξικό σας και βρείτε άλλα επίθετα που έχουν την ίδια σημασία..

Οδυσσεάς	έξυπνος/η
Πολύφημος	γενναίος/α
Κίρκη	πονηρός/ή
Καλυψώ	φοβητσιάρης/α
Ναυσικά	καλός/ή
Αλκίνοος	κακός/ιά
Τηλέμαχος	έντιμος/η
Πηνελόπη	φιλόξενος/η
Μνηστήρες	συμπονετικός/ή

Διαλέξτε έναν ήρωα/μια ηρωίδα και γράψτε ένα σύντομο κείμενο για να τον/την παρουσιάσετε σε κάποιον που δεν τον/τη γνωρίζει.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ταξιδεύοντας στη Μεσόγειο θάλασσα με τον Οδυσσέα

Τροία: λιμάνι αναχώρησης

Σταθμός 1 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 2 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 3 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 4 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 5 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 6 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 7 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 8 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 9 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 10 συνάντηση με

περιοχή

Σταθμός 11 συνάντηση με

περιοχή

Ιθάκη: λιμάνι προορισμού

Συνάντηση με

.....

Διάβασα τις περιπέτειες του Οδυσσέα και ...

χάρηκα όταν -----

λυπήθηκα όταν -----

ξαφνιάστηκα όταν -----

προβληματίστηκα όταν -----

παραξευεύτηκα όταν -----

θύμωσα όταν -----

απογοητεύτηκα όταν -----

συμφώνησα όταν -----

Η Οδύσσεια με μια ματιά

Σχεδιάστε μια αφίσα για την Οδύσσεια ώστε να δείξετε το περιεχόμενο της ιστορίας. Τι εικόνες θα ζωγραφίσετε; Τι πληροφορίες θα γράψετε;

Οδηγίες για την ανάγνωση της Οδύσσειας

1. Σχετικά με τον Όμηρο: ο Όμηρος συνέθεσε τα δύο έπη πολύ αργότερα από τον χρόνο των γεγονότων που εξιστορούν. Δεν τα έγραψε, αλλά διασώθηκαν από την προφορική παράδοση αφού τα τραγουδούσαν οι ραψωδοί. Μετά από πολλούς αιώνες οι φιλόλογοι τα κατέγραψαν κι έτσι εμείς μπορούμε να τα διαβάσουμε.
2. Στόχος: να μάθουν τα παιδιά το βασικό κορμό της Οδύσσειας, δηλαδή τους ήρωες του έργου και τα γεγονότα. Δεν επιμένουμε σε λεπτομέρειες. Οι δραστηριότητες έχουν στόχο την εμπέδωση των βασικών σημείων του έργου.
3. Κατανόηση του κειμένου: το κείμενο του βιβλίου είναι εκτενές και η γλώσσα αρκετά δύσκολη. Παιδιά και εκπαιδευτικός μπορούν να φτιάξουν μια αφίσα με τις δύσκολες λέξεις που έχουν σχέση με το περιεχόμενο.
4. Μπορούμε να δουλέψουμε το βιβλίο με 2 τρόπους:
 - α. με αφήγηση κάθε επεισοδίου από τον εκπαιδευτικό
 - β. με συνδυασμό αφήγησης και ανάγνωσης ενός σύντομου αποσπάσματος (όπως π. χ. στο επεισόδιο των Λωτοφάγων) που θα επιλέξει κάθε εκπαιδευτικός. Τα παιδιά μπορούν να διαβάζουν αποσπάσματα με διαλόγους, όπως π.χ. τον διάλογο του Οδυσσέα με τον Κύκλωπα (σ. 11-12), με την Κίρκη (σ. 18), με τη Ναυσικά (σ. 41).
Είτε αφηγούμαστε είτε διαβάζουμε, πάντα δείχνουμε τις αντίστοιχες εικόνες από το βιβλίο. Έπειτα καλούμε τα παιδιά να διηγηθούν το επεισόδιο με βάση τις εικόνες. Για πολλά από τα επεισόδια έχουν σωθεί εικόνες από την αρχαία αγγειογραφία. Οι εικόνες αυτές υπάρχουν στο παράρτημα, στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου. Τις δείχνουμε κι αυτές. Οι πρωτότυπες εικόνες μπορούν να δώσουν πληροφορίες όχι μόνο για την ιστορία του Οδυσσέα αλλά και γενικότερα για την αρχαιότητα (ρούχα, κομμώσεις, μουσικά όργανα, όπλα, έπιπλα, αντικείμενα).
5. Χωρίσαμε την Οδύσεια σε 12 επεισόδια.

Αναλυτικά:

- σ. 8 **Κίκονες- Λωτοφάγοι**: εικόνα σ.9. Διαβάζουμε το απόσπασμα: *«Κατάκοποι βγήκανε οι ναύτες στην παραλία..... μας πλανέψουν όλους»*.
- σ. 11 **Κύκλωπας Πολύφημος**: στο πώς μοιάζει , πώς τρώει τους συντρόφους του Οδυσσέα, η τύφλωση του.
- σ.13 έξοδος από τη σπηλιά, δείχνουμε και τη σχετική εικόνα από το παράρτημα. Μιλάμε για την κατάρα του Κύκλωπα και για το όνομα «Κανένας».
- σ. 14-15 **Νησί του Αιόλου, Λαιστρυγόνες**.
- σ. 16-17 **Κίρκη**: επιμένουμε στο τι κάνει η μάγισσα στους συντρόφους και πώς ξέφυγαν.
- σ. 20 **Στον Άδη**: τι προφητεύει ο Τειρεσίας.

- σ. 22-23 **Σειρήνες, Σκύλλα, Χάρυβδη**: το τέχνασμα του Οδυσσέα, δείχνουμε και την εικόνα των Σειρήνων από το παράρτημα.
- σ. 24-25 **Νησί του Ήλιου**: δείχνουμε και την εικόνα από το παράρτημα.
- σ. 26-37 **Ο Τηλέμαχος** αναζητά πληροφορίες για τον πατέρα του: πολύ συνοπτική αφήγηση, τόσο όσο να μπορούν τα παιδιά να απαντήσουν στις σχετικές ερωτήσεις της επεξεργασίας.
- σ. 40-41 **Νησί των Φαιάκων-Ναυσικά**: δείχνουμε την εικόνα της σ. 40 και την εικόνα της Ναυσικάς και του Οδυσσέα από το παράρτημα.
- σ.42- 45 **Στο παλάτι του Αλκίνοου, αποκάλυψη της ταυτότητας του Οδυσσέα, αναχώρηση για την Ιθάκη**: δείχνουμε την εικόνα του τραγουδιστή Δημόδοκου από το παράρτημα.
- σ. 46-63 **Στην Ιθάκη**: συνάντηση με την Ευρύκλεια, τον χοιροβοσκό, τον σκύλο Άργο, τον Τηλέμαχο, την Πηνελόπη, τους Μνηστήρες: αναφερόμαστε στην Αθηνά που βοήθησε τον Οδυσσέα, εξηγούμε τι ζητούσαν οι Μνηστήρες, το τέχνασμα της Πηνελόπης. Δείχνουμε τις εικόνες των σ. 47, 53, 55, 57, 58,70 και τις σχετικές από το παράρτημα.
- σ. 64- 68 **Θάνατος των Μνηστήρων, τοξοβολία**: εικόνες σ. 64, 67.
6. Κατά τη διάρκεια της αφήγησης/ανάγνωσης τα παιδιά δουλεύουν τη δραστηριότητα **Ταξιδεύοντας στη Μεσόγειο θάλασσα με τον Οδυσσέα**. Μετά από την ανάγνωση κάθε επεισοδίου σημειώνουν στο χάρτη τις στάσεις του Οδυσσέα τραβώντας τη γραμμή της διαδρομής από τον ένα σταθμό στον άλλο. Όταν ολοκληρωθεί η ανάγνωση θα έχουμε με μια ματιά όλο το ταξίδι του Οδυσσέα. Προτείνεται να μην χρησιμοποιηθούν οι μικροί χάρτες του βιβλίου γιατί είναι αποσπασματικοί και δεν δείχνουν το εύρος της περιπλάνησης του ήρωα στη θάλασσα.
7. Αφού ολοκληρωθεί αφήγηση/ανάγνωση της ιστορίας:
τα παιδιά συμπληρώνουν το **Διάγραμμα της πλοκής**, δηλαδή το γράφημα όπου οι αναγνώστες εκτιμούν και σημειώνουν την ένταση που τους προκαλεί κάθε επεισόδιο. Έτσι με μια ματιά ξαναθυμούνται την πλοκή της ιστορίας και δουλεύουν τα **Πορτρέτα των ηρώων**.
8. **Πρόσθετες δραστηριότητες**
Οι πρόσθετες δραστηριότητες εμβαδύνουν στο περιεχόμενο. Ανάλογα με τον ρυθμό της τάξης κάθε εκπαιδευτικός αποφασίζει και επιλέγει εάν και ποιες από αυτές θα δουλέψει με τα παιδιά.

Ένα επικίνδυνο ταξίδι

Ο Οδυσσεάς και οι σύντροφοί του συνάντησαν πολλά τέρατα στο ταξίδι τους. Μαντέψτε ποιο είναι ποιο και γράψτε το όνομά του κάτω από την εικόνα του.

-----: τραγουδούσαν με ανθρώπινη φωνή και λάτρευαν το ανθρώπινο κρέας.

-----: αγαπούσε πιο πολύ τα ζώα του από τους ανθρώπους.

-----: με τα έξι κεφάλια της άρπαζε τους ναύτες από τα περαστικά πλοία.

Χάρυβδη:
θαλασσινό τέρας
που ρουφούσε το νερό
της θάλασσας και
το έβγαζε καυτό.

Blank area for writing the answers.

Δικαιοθόγησε τις πράξεις τους

Κάποιοι βοήθησαν τον Οδυσσέα....

Ο Αίολος, ο θεός των ανέμων

.....

Η νύμφη Καλυψώ

.....

Η θεά Αθηνά

.....

Ο μάντης Τειρεσίας

.....

Ο Αλκίνοος, ο βασιλιάς των Φαιάκων

.....

και κάποιοι τον πολέμησαν!

Ο κύκλωπας

.....

Ο θεός Ήλιος

.....

Ο θεός Ποσειδώνας

.....

Η μάγισσα Κίρκη

.....

Φανταστικές συναντήσεις

Πάρτε συνέντευξη από τους ήρωες της Οδύσσειας. Χωριστείτε σε ζευγάρια: το ένα παιδί είναι ο δημοσιογράφος και το άλλο παιδί παίρνει τη θέση ενός ήρωα.

..... (το όνομά σου):

.....

..... (το όνομα του ήρωα):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ο Τηλέμαχος

Ο Τηλέμαχος ήταν μικρό παιδί όταν ο Οδυσσέας έφυγε για την Τροία. Πέρασαν 20 χρόνια μέχρι να ξαναδεί τον πατέρα του. Τι ένιωθε όταν ήταν μικρός;

Τι ένιωθε όταν μεγάλωσε και τι ενέργειες έκανε για να μάθει τι είχε συμβεί στον πατέρα του;

Τα ποητικά ονόματα του Οδυσσέα

τον έλεγαν πολυμήχανο γιατί

Εγώ θα τον ονόμαζα:

..... δηλαδή

..... γιατί

..... αφού

Όνόματα με νόημα

Ο κύκλωπας λεγόταν Πολύφημος, Πολύ-φημος, δηλαδή είχε μεγάλη _____ ,
ήταν ξακουστός, φημισμένος, ήταν πολύ _____ .

Τι σημαίνει το όνομα του Τηλέμαχου; Η λέξούλα **πήλε** στα αρχαία ελληνικά
σημαίνει τη σχέση που έχει κάποιος με κάτι.

Τηλέμαχος είναι αυτός που _____

Ποιες άλλες λέξεις που αρχίζουν με το **πήλε** ξέρετε;

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Στέλνουμε γράμματα;

Διαλέξτε από έναν ήρωα ή μια ηρωίδα της ιστορίας και πάρτε τη θέση του. Έπειτα στείλτε μεταξύ
σας γράμματα και περιμένετε την απάντηση.

Στα γράμματα που θα ανταλλάξετε εκφράστε σκέψεις, συναισθήματα και απόψεις που δεν λέγονται
προφορικά.

(Κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να αναπτύξει τη δραστηριότητα όπως νομίζει: είτε μιλάμε για το πώς
μπορούσαν να επικοινωνούν στην εποχή του Ομήρου είτε μεταφερόμαστε στη σύγχρονη εποχή και
τα παιδιά σχεδιάζουν γραμματόσημα, γράφουν φακέλους, κλπ.).

Τερατώδεις μάσκες

Φτιάξτε μάσκες και γίνετε τα τέρατα που συνάντησε ο Οδυσσέας.

Ποιητές και τραγουδοποιοί

Όσοι/όσες μεταμορφωθείτε σε Σειρήνες, γράψτε στίχους, συνθέστε μουσική και
τραγουδήστε για να παρασύρετε τον Οδυσσέα το νησί σας!

As ρίξουμε τα ζάρια...

Σχεδιάστε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι! Σκεφτείτε την πλοκή και τις δοκιμασίες που θα περάσουν
οι «ταξιδιώτες», γράψτε τις οδηγίες, κατασκευάστε τα πιόνια του παιχνιδιού.

Γενικές οδηγίες

1. Χωρισμός σε ομάδες: προτείνουμε επεξεργασία σε ομάδες ώστε να συνεργαστούν τα παιδιά μεταξύ τους.
2. Κατεβάζουμε το πρόγραμμα από το διαδίκτυο.
3. Εξηγούμε και επεξεργαζόμαστε κάθε δραστηριότητα ξεχωριστά.
4. Σύνδεση της Οδύσσειας με τα σχολικά βιβλία μέσω του Οδηγού Πλοήγησης ώστε να λειτουργήσουν ως σημεία αναφοράς.

Συγκεκριμένα:

- Ένα μήνυμα σου στέλνω τύποι πλοίων, επιστολές
Οι εμπορικοί δρόμοι: γεωγραφία, η Μεσόγειος θάλασσα
Ο γύρος της Ελλάδας σε 15 ημέρες: Όμηρος, γεωγραφία της Ελλάδας
Το παζάρι και ο κόσμος του, Φτιάχνουμε μια συλλογή: αρχαία αγγεία
Τι ωραία που μυρίζει: συνταγές
Καρτέλες Ιστορίας: Οι θεοί των αρχαίων Ελλήνων, Μυθολογία της Θράκης,
Μυκηναϊκός πολιτισμός (Ερρίκος Σλίμαν)
Χρονολόγιο: τοποθέτηση της Οδύσσειας στο χρόνο*
5. Βοηθητικά βιβλία από τη σειρά «Κλειδιά και αντικλειδιά»:
Διασκαλία σε ομάδες
Η επανατροφοδότηση των μαθητών στα γραπτά τους κείμενα
Κίνητρο στην εκπαίδευση
Διαθεματική προσέγγιση στη γνώση
Η επεξεργασία της εικόνας τη σχολική τάξη.
 6. Βίντεο και τραγούδια του Διονύση Σαββόπουλου από τη θεατρική παράσταση *Οδυσσεβάχ*, της Ξένιας Καλογεροπούλου, υπάρχουν στο YouTube. Τα παιδιά μπορούν να ακούσουν και να τραγουδήσουν το τραγούδι *Δεν περνούν οι μέρες, δεν περνούν οι ώρες*, που μιλάει για την επιθυμία το Οδυσσέα και των συντρόφων του να επιστρέψουν στην πατρίδα τους.
 7. Οι δραστηριότητες είναι ενδεικτικές και μπορούν να δουλευτούν ως σύνολο ή μεμονωμένα εάν προκύψει ανάλογο θέμα στην τάξη.

εκπαιδευτικός σχεδιασμός: Μαρίζα Ντεκαστρο
καλλιτεχνική επιμέλεια: Ρασέλ Μπαλέστρα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ